

**ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТЬ «ГОЛОВНИЙ ВИРОБНИЧИЙ ПРОЦЕС»,
«КОНТУР УПРАВЛІННЯ», «ЛАНЦЮГИ ПРОЦЕСІВ»****Самсоненко В.В.**
(Полтава, Україна)

Науковий керівник – Сас Н.М., доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Опис процесів проекту представляє собою ланцюг із послідовно змінюючих один одного станів об'єкту процесів. Це об'єктивна реальність: об'єкт процесу або є, або його немає. А про процес ми можемо говорити тільки тоді, коли чітко ідентифікується зміна стану об'єкту процесу.

Для розуміння сутності застосування процесного підходу до управління проектами важливе значення мають дефініції *«головний виробничий процес», «контур управління», «ланцюги процесів»*.

Описання проекту у відповідності до процесного підходу починається з визначення головного виробничого процесу (ГВП). У цьому смислі ГВП однаково виглядає в усіх проектах, підприємствах, виробництвах, організаціях: від вивчення потреб потенційних клієнтів до того часу, коли виробництво знайде необхідним перервати контакт з ним. Корольов В.О. розрізняє три групи складових ГВП: передпродажна (маркетинг, реклама), пов'язана з продажем і пов'язана з післяпродажним обслуговуванням продукту і, зрозуміло, клієнта [1].

Легко помітити, що вже на передпродажному рівні повинні закладатися елементи продукту організації, які приведуть клієнта до розуміння необхідності і доцільності (навіть, вигідності) продовження співробітництва з виробництвом у задоволенні власних потреб. Таким чином, продаж товару, який часто сприймається як центральна подія у ході перетворення вільного клієнта на лояльного клієнта, такою не являється. Головне – щоб клієнт прийшов знову й знову. А продаж – тільки проміжна оцінка ефективності підприємства.

Щоб виробництво запрацювало на ГВП, ним потрібно управляти. Тобто, необхідно мати виконавців – людей, які безпосередньо займаються зміною стану об'єкту процесу. Далі – виробництво повинне надати виконавцям усі необхідні ресурси: гроші, умови, продукти, тощо. Та й самі виконавці також ресурс. Процеси підготовки цих ресурсів називаються основними. Щоб забезпечення виконавців відбувалося вчасно і у необхідному обсязі, виробництво повинне управляти взаємодією постачальників і виконавців. Для цього йому необхідний управляючий. А щоб він міг приймати правильні рішення, виробництво повинне мати можливість отримувати максимально об'єктивні відомості як про ГПП, так і про управління ГВП.

У результаті виникає стандартний (універсальний) для різноманітних процесів відомий з теорії контур управління з чотирьох ланок управління, забезпечення, виконання, перевірка(вимірювання, аналіз, удосконалення). Можна виділити два контури управління процесом: контур управління з боку вищого керівництва для досягнення цілей організації; контур оперативного управління з боку керівника процесу для досягнення цілей процесу.

Оскільки процес не може існувати окремо від організації, для його цілеспрямованої роботи вище керівництво визначає призначення процесу, ставить перед керівником процесу меті, погоджує способи їх досягнення і затверджує планові показники результативності та ефективності процесу. Керівник процесу у свою чергу приймає управлінські рішення на підставі інформації, що надійшла і встановлених планів.

Як правило, клієнт (людина чи підприємство), як і більшість інших об'єктів процесів (наприклад, сировина), не може перейти за один раз з початкової стадії до

кінцевої. Тому ГВП декомпозується на підпроцеси, які відбивають зміни проміжних станів об'єкту. Число таких станів, і відповідно, процесів своє для кожного конкретного випадку, але загалом воно не велике. За необхідності вводяться додаткові процеси чи існуючі процеси підлягають дробленню на менші підпроцеси. Важливо враховувати, що велика кількість процесів є ознакою недосконалості обраної технології. Більш того, чим довший ланцюг процесів, тим вища вірогідність збоїв і важче досягти гарантованого результату: заданих параметрів кінцевого продукту.

Для запуску кожного процесу потрібна операція над об'єктом процесу, а для забезпечення виконання операції – різноманітні ресурси, велику частину з яких під час проектування процесів забувають, якщо працюють безсистемно. Створення, обробка і доставка кожного ресурсу в оперативну зону представляє собою такий же ланцюг процесів. Відповідно для зміни проміжних станів ресурсів будуть потрібні свої аналогічні ланцюги. Велика частина усіх цих ланцюжків виходить у зовнішнє середовище. А деяка частина, яка стосується узгодження у ланцюгу «постачальник – отримувач» замикається на об'єкті процесу, у результаті чого і виникає замкнений контур управління.

Майже усі гілки, у кінцевому рахунку, беруть свій початок в оточуючому середовищі. Ця обставина дозволяє проаналізувати граничні процеси виробництва з точки зору економічної ефективності. Можливо, вигідніше буде віддати їх незалежним постачальникам (аутсорсінг). У будь – якому випадку вибір визначається закономірностями еволюції виробництва, хоч ззовні виглядає як чисто вольове рішення керівництва.

В результаті утворюється ланцюг (мережа) процесів проекту – об'єднання взаємозалежних і взаємопогоджуваних процесів проекту в єдину систему. Кожен процес при декомпозиції може бути розбитий на деяку кількість підпроцесів (робіт), виконання яких приводить до отримання на виході процесу продукції з заданими параметрами [2].

Список використаних джерел:

1. Королёв В.А. Общее дерево процессов предприятия / В.А. Королёв [Электронный ресурс]. – режим доступа: <https://quality.eur.ru/DOCUM4/odpp.htm>
2. Процеси управління проектами : Навчально-методичний посібник / Гриньова М.В., Сас Н.М. – Полтава: ПНПУ, 2012. – 196 с.

ЕЛЕМЕНТИ КРАЄЗНАВСТВА НА УРОКАХ ХІМІЇ

Самусенко Ю.В.
(Полтава, Україна)

Вивчення рідного краю є дуже важливим компонентом в системі освіти, який сприяє вихованню справжнього патріотизму, любові до власної країни. Реалізація краєзнавчого аспекту під час вивчення різних дисциплін у середній школі просто необхідна.

Виховання краєзнавством передбачає не тільки навчання і поширення знань про минуле свого краю, його особливостей і визначних пам'яток, але і розвиток потреб в турботі за його майбутнє і збереження його культурної спадщини.

Полтавщина багата на таланти. Серед полтавців є і всесвітньо відомі письменники, поети, музиканти, художники і вчені. До найбільш відомих вчених-хіміків можна віднести М.Г. Кучерова, О.Є. Чичибабіна, І.І. Китайгородського та інших.

Зазвичай краєзнавчу роботу проводять в школі вчителі історії, української філології. Але і на уроках з дисциплін природничого та фізико-математичного профілю можна також з успіхом використовувати елементи краєзнавства. Як свідчить практика, використання краєзнавчого матеріалу на уроках як засобу конкретизації не тільки не